

Skandinaviens Stjerne.

Organ for
Dages

SALT LAKE TEMPEL.

de Sidste-
Sellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nummer 19

1. Oktober 1905

54. Aargang

Et Besøg til Utah — En behagelig Skuffelse.

I et af „Chattanooga News“ Numre for kort siden, fandtes en interessant Beskrivelse af Hr. W. N. Hudiberg om hans Besøg i Salt Lake City, hvor han afbenyttede Tiden meget fordelagtigt ved at stue de mest interessante blandt Stadens Severdigheder og tillige i Underfølgelsen af Mormonismen og dens Virkninger. Han synes at have gjort sig Umage for at erholde den forønskede Underretning fra paalidelige Kilder, og ikke, som mange Rejsende gøre, henholde sig til Avismagere og Roman-Fabrikanter for at faa sin Oplysning(?). Som vel bekendt gaa saadanne til Mormonernes Modstandere for at faa den Slags Stof for deres Aviser, som er pirrende Føde for Læsere af samme Karakter. Derimod er Hr. Hudibergs Beskrivelse af Staden — dens store Tempel, Tabernaklet med dets mægtige Orgel, samt dets udmærkede Toner i mangfoldig Varietet, Professor McVellans Udmærkelse som Organist, den smukke og bekvemmelige City- og Countybygning, Saltair Badested med dets mange Tiltrækkeligheder, Stadens moderne Hoteller og Villaer med smukke Anlæg, og mange andre Genstande for den Rejsendes Beundring — alt i god og sand journalistisk Stil, der viste, at Forfatteren besad et udmærket Talent for Sagttagelse og let Fremstilling. Han tilstedebedes et Interview med Præsident Joseph F. Smith, og af hans Beretning derom gøre vi følgende Uddrag:

„Vi tilstaa uden Forbehold, at vi aldrig have talt med en mere venlig, faderlig og elskværdig Gentleman end Mormonkirkens Præsident;

og skønt han er henimod halvfjerds Aar gammel, ser han dog ud til at være en femten Aar yngre. Han er livlig og aktiv med klar Syns- og Aandsevne. Han mødte os med et hjerteligt Haandtryk, bad os sidde og bød os hjertelig velkommen til de Helliges Stad. Han talte med en mild og blid, men dog fast og rolig Stemme, og saa os lige ind i Øjnene under vor Samtale, og vi følte os i hans Nærværelse ganske som om vi vare hjemme. Han haabede, vi maatte have et behageligt Besøg i Utah; og at vort Ophold maatte begunstiges med mange interessante Tilfældigheder; at vi maatte møde en venlig Modtagelse fra alle Sider; at ingen Skade eller Sygdom maatte ramme os eller nogen som helst Ting komme i Vejen til at forhindre os i at gøre vort Besøg saa behageligt og heldigt som kunde ønskes; at vi da maatte rejse bort i Fred og med en bedre Forstaaelse om den virkelige Tilstand her blandt dette vidt og bredt, skønt uforfshyldt, ildebergyttede Folk.

Da han hørte, at vi endnu ikke havde besøgt Saltair Badestedet ved den store Salt Søes Bred, bad han os undskyldte sin Fraværelse, medens han gik ud og bragte os fri Udgangsbilletter til dette beundringsværdige Badested med dets store Dansesal, beliggende 18 engelske Mil udenfor Staden. Præsident Smith er en af vor Nations ærværdigste Mænd — en Gentleman i en enhver Henseende, af en høj Karakter og liberale Anskuelser og særdeles indbydende Væsen. Vi ville altid bevare Mindet om vort korte Besøg hos ham med en dyb Værfrygt, mere, maaske, fordi vi fandt ham saa aldeles anderledes — af Udseende og Væsen, saa vel som i de indtryksfulde Omgivelser, der altid findes hos store og gode Mænd — end den Mand, vi havde ventet at møde, og om hvem saa meget Ondt er uforfshyldt blevet publiceret.“

Den Fremmede havde ogsaa et Interview med Senator Reed Smoot, der ligeledes gjorde et godt Indtryk paa ham. Blandt andet bemærker den Besøgende:

„Senatoren modtog os med største Venlighed, og var aaben og underholdende i sin Talemaade; han var forhåbningsfuld angaaende Resultatet af hans Strid om Sædet i Senatet. Hr. Smoot er en dygtig Forretningsmand, der holder Interesser i de fleste af Statens vellykkede Foretagender.

Det er bleven os fortalt — og vi have god Grund til at tro, at den os givne Oplysning er korrekt — at Hr. Smoot er en Mand, der har de højeste Idealer af Moralitet og Retsskaffenhed; at han er sanddru og ærlig i sin Handlemaade; ærbar og oprigtig i sin Wandel. Hvis dette er sandt, kunne vi ikke tænke andet, end at Indlemmelse af en Mand af saa høj Karakter, til de Forenede Staters Senat, skulde være baade nyttig og ønskelig for dette gamle og ærbare Raad, af hvis Lemmers moralske Tilstand manges ere uforklarlige og trænge saa haardt til at ordnes.“

Om selve Staden og dens borgerlige Samfund skriver Hr. Hudiberg: „Salt Lake City har mange Millionærer, Gjere af Miner og Banker, Aktiemæglere, Sagførere, Handels- og Volskmænd og mange andre Forretningsmænd, der tilskyndende kappes om at forskønne og pryde deres Hjem. Og hvilket dejligt Sted at bo — godt 4000 Fod højere end Havsladen og ved Foden af de titusend Fod høje Wasatchbjærge. Man kunde tydeligt se Sne paa Bjærgtoppene den 20. Juli. Nætterne ere kølige af de Vinde, der almindelig følger Strømmene gennem Bjærgklosterne ud i Dalene, kort sagt: det er godt og behageligt at bo i Salt Lake City.

Det blev os fortalt, at af Folkemængden vi saa, vare Halvdelene Mormoner; men de saa allesammen ens ud, og de viste ingen Forskel hverken fra politiske eller religiøse Sider. Det var ligemeget om de vare Katoliker, Protestanter, Jøder eller Mormoner. I denne Henseende var det os noget uventet, at man ikke kunde kende en Mormon fra en „Gentile“ (Iffe-Mormon) naar man mødte dem paa Gaden. De leve i Fred blandt hverandre, og som Regel passer hver sig selv og sine egne Sager. De have fælles og indbyrdes Forretninger, anerkende og respektere hverandre, holde selskabelige Gæstebud sammen, og anse hverandre som Ligemænd, saasom man vilde vente at finde Tilstanden i hvilket som helst civiliseret Land. Vi søgte forgæves efter disse uheldige og sorgfulde Kvinder og disse stræffelige Tyranner af Mænd i Salt Lake City, om hvilke vi havde hørt saa meget. Vi kunde ingen af dem finde og tro ikke at de bo der. De lignede alle vore bedste Medborgere paa andre Steder.”

Saa giver Hr. Hudiberg følgende Raad, hvilke vi tro, Folk som ønske at vide Sandheden angaaende Majoriteten af Utahs Befolkning, fordelagtig kunne følge.

„Lad mig nu sige til enhver højmodig og fordomsfri Mand og Kvinde, som vil lære at kende Mormonfolkets Liv og Wandel i Utah: Gaa til Salt Lake City og se der for eder selv; se deres behagelige Hjem; deres glade og tilfredse Familier; se Beviserne for deres forskellige Slags Drift og Følgerne eller Frugten af deres Virksomhed paa alle Sider; se deres friske og sunde Børn, se dem alle stræbsomme og tilfredse med deres Stilling.”

Han slutter sin Beretning med følgende interessante Paragraf: „Vort Besøg var til os en ny Aabenbaring, idet det aldeles forandrede vore Idéer om Mormonernes Hovedstad og deres ledende Mænd, som vi talte med, thi vi fandt netop det modsatte af, hvad vi havde tænkt os. Vi tro, at den forkerte Opfattelse, vi havde faaet om Tilstanden i Utah, maa være kommen af at høre Agitatorer med en Kløn i Hænderne efter Penge. Folk i Østen og Syden burde ikke lade sig bedrage til at

nde Pengebidrag til at reformere Utah, medens de Penge, der saaledes ydes, behøves saa meget mere til at reformere Østen og Syden. Utah ser sig fuldstændig i Stand til at passe sine egne Sager, og vi burde alle og hver passe vore egne Affærer.

Dukatans Ruiner.

(Fortjat fra Side 279.)

Videre og belynderligere: Det ægyptiske Alfabet er, som man veed, et Billedealfabet. Men Begyndelsesbogstavet i det Ord, der i Maja-sproget betegner et saadant Bogstavbillede i det ægyptiske Alfabet, er netop det Bogstav, som Bogstavbilledet repræsenterer i Ægyptisk. Dette skulde jo tyde paa, at Skrift og Alfabet hos de to Folk, stamme fra samme Kilde.

Uf det nævnte Troano-Manuskript finder Opdageren, at i Oldtiden hed Dukatans „Maja“, det vil sige: det første eller oprindelige Land“. Det gav sit Navn til Majaernes ganske Rige, der indbefattede hele Central-Amerika. Det havde to Hovedbyer, Uymal, der var Regeringens Sæde, og Chichin-Itza, der var Kulturcentret, hvor Studerende og Sandhedssøgende kom fra alle Verdens Kanter for at søge Værdom. I Troano-Manuskriptet er flere af disse fremmede Tilreisende afbildede, og nogle af dem ere fælgede Mænd som de gamle Ushyrer.

Ordet Maja paatræffes i mange af de gamle Kulturfolks Sprog og altid i Forbindelse med Betydningen Magt eller Visdom. Og hvor som helst dette Ord findes, møde vi ogsaa Ord, Navne, Sæder, Ideer og Skikke fra Majaernes Land, saaledes som Le Plongeon har opdaget dem.

Over den østlige Hovedindgang til Paladset i Chichin-Itza finde vi den Dag idag en storflaet Fremstilling af Skabelsen, saaledes som Majaerne tænkte sig den. Den aabenbarer dybe Tanker og ikke saa lidt Naturkundskab og er i alt væsentlig i sit Indhold identisk med de ægyptiske og indiske Skabelseshistorier. Ikke alene ere Ideerne de samme, men de ere endog udtrykte i de selvsamme Ord. Og det samme gentager sig med andre gamle Sagn, der genfindes hos alle Oldtidens Folk; samme Tanker i tilbels samme Ord. At der er et Udspring synes saaledes temmelig sandsynligt, og efter Dr. Le Plongeon's Mening er der gode Grunde til at antage, at dette Udspring maa søges i Amerika blandt Majaerne. Blandt disse gode Grunde er ogsaa den, at Sagn, Navne og Udtryk, som findes i Ægyptisk eller Indisk, men ikke der synes at have nogen virkelig Mening, faar en saadan, straks de oversættes til Maja-sproget og læses i Forbindelse med Majaernes Historie. Saaledes viser det sig, at ægyptiske, græske og indiske mystiske Formler, der i de Sprog

intet betød, ere Maja-Sætninger. Gamle Sagn, der hos Ægyptere og Kaldæer ere Fabler eller Gudfortællinger, synes at kunne henføres til virkelige historiske Hændelser i Majaernes Land. Og mystiske Symboler som Korset finde i Yufatan en ligefrem og naturlig Forklaring.

Saaledes Synflodshistorien, der fortælles i alle Sprog. Det synes klart, at Slægten her gemmer paa et gammelt forfærdeligt Minde, medens de nøjagtige, historiske Forhold i Tibernes Løb ere gaaede tabt. Majaernes Sprog og Historie give os den historiske Fortælling saa at sige med Datoer, Aarstal og Alt. I Troano-Manuskriptet hedder det: „I Aaret 6 Kan, den 11te Muluc i Maanedens Zac indtraf der forfærdelige Jordstælv, som varede uden Afbrydelse til den 13. Chuen. Jordhæfternes og Sletternes Land, Mu's Land, gik tilgrunde. To Gange løftedes det op og forsvandt saa paa en eneste Nat i Havets Dyb, hvor Ild brød frem, medens Vandene stjalv. Jorden sank og hævede sig igen flere Gange og paa forskellige Steder, indtil den hele Overflade brast, og ti Riger revs fra hinanden og bleve til Ær. Ude af Stand til at modstaa de voldsomme Kræfter, sank de saa med deres 64 Millioner Indbyggere 8060 Aar før denne Bog skrives.“

Det er naturligvis Atlantismyten, vi atter træffe paa. Den kendtes og omtaltes af hele den gamle Verden. Og hvad mærkeligere er: Atlantis kendtes blandt Grækerne under Navnet Mu. Ifølge et gammelt Sagn var det derfra Ægypterne fik deres Kultur, og Yufatan selv skulde blot have været en Koloni af eller Fragment af dette Atlantis, hvor dog den gamle Kultur og det gamle Sprog var blevet vedligeholdt. Besyn- derlig nok symboliser Troano-Manuskriptet Mu's tabte Land ved en sort Mand af Negertypen. Billeder, der utvivlsomt skulde forestille Negere, findes ogsaa paa Monumenterne, og man vil erindre, at Spanierne ved deres Ankomst til Amerika fandt sorte Folk af Negertypen levende paa Panamaeidet og i andre Dele af Amerika. Her skulde saaledes være et Bevis mere for en tidligere landfast Bro mellem den gamle og den nye Verden. Og de sorte Folk, som Spanierne fandt i Amerika, skulde være Etlinger af det gamle Kulturfolk, Pyramidebyggernes Læremestre. Den første Civilisation skulde sthyldes — Negere.*

Saaledes finder Doktoren Synflodshistorien historisk forklaret i Majasproget. Skabelshistorien har sit Udspring der. Og den bibelske Fortælling om Cain og Abel, der ligeledes er en af Oldverdenens fælles Legendefragmenter, (saaledes genfindes baade i Indien og Ægypten — i det sidste Land er det Guden Osiris, der myrdes af den misundelige Broder Set) er baseret paa — yufatansk Historie.

Den indiske Cain-og-Abel Historie findes i Sanskrit-Digtet „Ramajane“. Abel hedder her Bali og Moderen Sougriva. Digtets Forfatter oplyser ogsaa, at Kolonister i fjerne Tider vare komne fra Landet Majar,

* Andre nedenfor omtalte af Doktorens „Fund“ rimer ikke ganske med dette.

og under Anførsel af Maja havde Landet i det næværende Dethan. Maja var en vidunderlig Arkitekt og Magiker. Det Navn, hvorunder han oftest mødes i Indien, er ikke indisk, men Maja, og betyder i dette Sprog: „Den, hvis Hjem er paa den salte Bølge.“ Han var saaledes forhistoriske Tiders „Navigator“ eller Kolumbus og opdagede den „gamle“ Verden fra den „nye“.

Selv Kristellshistorien i Paradis finder Doktoren paa de yufatanske Bygninger, rigtignok i en anden Form, blot som Model for det kendte Billede. Det er atter Dronning Mu vi har for os, nu som Eva. Efter Cohs Død forsøgte nemlig Mac at vinde Riget ved Sværd, men Folket samlede sig om den myrdede Fyrstes Dronning. Mac mente da at kunne vinde alt ved at ægte Dronningen, og søgte derfor at vinde hendes Hjerte. Efter Maja Skik præsenterede han sig for hende med en Kurv dejlig Frugt. — Paa Monumenterne se vi Mu siddende i en Have i et Lysthus. Udenfor staar Frugten og Vejleren. Hun rækker Haanden frastødende ud mod begge. Over Prinsens Hoved er Kongeættens Symbol (Faderens Navn) afbildet, en Slange. Her have vi altsaa Kvinden, Haven, Frugten og den fristende Slange.

Slangetilbedelsen er almindelig over hele den gamle Verden og aldrig helt forklaret. Doktoren finder Forklaringen i Yufatan, hvor Kong Can (Slangen) efter sin Død dyrkedes som en Gud under Slangens Billede og Symbol. Man finder derfor Slangen afbildet allevegne i Chichin-Itza.

„Korsets Tegn“ skriver sig ligeledes fra Yufatan eller Urlandet Atlantis. Det er simpelthen en Afbildning eller et Tegn for Sydkorset. Dette dyrkes den Dag idag i Yufatan. Overalt, hvor Korset forekommer i Oldtidens Verden, er det nøje forbundet med Vand og Genfødselse. I Egypten hed en Form af det „Nilens Røgle“ og var nøje forbundet med Flodens Oversvømmelse og Landets Frugtbargøren. I Yufatan er Sydkorsets Tilshynkomst i Himlen Tegn paa, at den lange, alt opbrændende Tørketid er ovre, at der straks vil komme Regn, og Jorden grønnes eller genfødes. Det indvarsler Regntiden og Frugtbarheden. Saaledes betragtes det endnu af Yufatanerne. Naar Korset viser sig i Himlen, holde de Jubelfest og plante og saa. Da grønnes og genfødes Verden.

Der er en speciel Form af Oldtidens Kors, der kaldes „Cruzausata“. Det bestaar af en Kogle med to horizontale Arme fra Toppen og en oval oventil. Dette findes allevegne i Yufatan, paa Monumenterne saa vel som i Naturen. Det er simpelthen et schematisk Bids af det der voksende Yarche Træ, hvis Stamme danner en fuldstændig Kogle, fra hvis Top Hovedgrenene stritte horizontalt ud, medens en Løvbusk i Toppen paa Afstand nojagtig giver Indtryk af „Cruzausata“ oval.

Enhver veed, at der over hele Oldtidens Verden var spredt hemmelige Selskaber med en egen Gudsdyrkelse og Visdom. Til denne Klasse

hørte de eleufinske Myfterier i Grækenland. Ceremonier og myftifte Ord var i diſſe Selfaber lige i de forſkellige Lande. Ordene hørte ofte intet kendt Sprog til og betød intet for Folkets Øren. De ere hidtil nærmefte opfattet ſom tomme Lyde eller Formler. Dr. Le Plongeon finder, at ved Hjælp af et Maja-Leſſikon ſaa de Mening, ofte ganſke enkel og ligefrem Mening. Saaledes afſluttedes de eleufinske Myfterier ved, at Præften udtalte den for græſke Ører meningsløſe Ordformel „Kong Om Panſa“. I Indien afſlutte de brahminske Præfter enhver Gudstjenefte til denne Dag med de ogſaa i Hinduift meningsløſe Ord „Kantſha Om Panſha“. Det er yufatanſk. Et Majaleſikon oplyſer os om, at det betyder: „Spredes o Fremmede (eller Uindviede), ſpredes!“ — Ogſaa Mødeſtedernes Form genfinder Doktoren i Yufatan.

I Indien afbildes Viſdommens Gud Ganeſha i menneſkelig Form med Elefanthoved og den hele Skikkelfe rødmalet. I Yufatan afbildedes Kong Can ſom Gud, ogſaa ofte (foruden ſom Slange) ſom en menneſkelig Skikkelfe med Maſtodonthoved. Og da Folket var rødt, blev han naturligviſ den Farve. Doktoren ſer i Ganeſhas røde Maling et Vidneſbyrd om, at Ganeſha er en Importation fra „Rødhudernes Verden.“ — De Troende bruge ogſaa i Indien at dyppe Haanden i en rød Vædſte og dermed ſætte et Aftryk paa Tempelmurene. Utter et Minde om, at deres Religion kom fra Indianernes Land.

Og endelig finder Doktoren, at det græſke Alfabet er et yufatanſk Digt, der beſynger Atlantis' Undergang. Med et Majaleſikon i Haand blive de græſke Bogſtavers Navne til ligefremme Ord. „Alpha“ eller Al-ppa-ha betyder ſaaledes „Tungt bryder Vandene“. „Beta“ eller be-ta betyder „Jorden bevæger ſig“. „Theta“ eller theth-ha betyder „Vandene ſprede ſig“. „Zota“ eller jo-ta betyder „Alt, hvad der lever paa Jorden“ — oſv.

„Selv om hele denne Fortælling havde været opdigtet,“ ſiger Redaktøren af „Review of Reviews“, „vilde den være intereſſant og godt ſammenſat. Men baade Forfatter og Opdager ere overbevifte om dens Sandhed. . . . Imidlertid jo hurtigere Dr. Le Plongeon kan ſaa ſit Værk med Beviſer og Billeder fremlagt, deſto bedre. Til da kan Læſeren næppe andet end halvt miſtænke, at han er Offer for en vældig Spøg. Men Dr. Le Plongeon er i dybeſte Alvor, og hans Theorier om Fortidens Ideer og Sagn ufortalt, maa han i hvert Fald ſidde inde med Materiale til en Bog, der ſtraks maatte flytte vor Interesſe fra Afrikas Jndre og Ruiner til Yufatan.

Hvis Verden foragter dig, fordi du ikke følger dens Beje, da agt ikke derpaa, men vær altid ſikker paa, at din Vej er den rette.

Søndag den 1. Oktober 1905

Fattigdom som Undskyldning.

Sos nogle er det et Spørgsmaal, om Fattigdom er en god Undskyldning for at begrænske Børneantallet i en Familie. I vor Tid er der mange i Verden, som giver denne Undskyldning, og maaske i mange Tilfælde se Folk virkelig med Frygt paa det Ansvar, der vilde hvile paa dem som Forældre af mange Børn. Men i de fleste Tilfælde vil man finde, at Grunden ligger i en fordærvet Tilstand af Kvindens Mandsliv, idet hun finder mere Behag i Forlystelser end i at være en Husmoder. Sandelig vil ikke nogen Fattigdom frikende nogen Sidste-Dages Hellig for Overtrædelse af Guds hellige Love. At lægge Fattigdom som Undskyldning er virkelig at tilstaa sin Mangel paa Tro. Hvis der er et Princip, som enhver samvittighedsfuld Sidste-Dages Hellig holder mere dyrebart end noget andet, saa er det den Tro, at ethvert Barn, der under rette Forhold kommer til Verden, medbringer Betsignelser til det Hjem, der skal have det i Varetægt.

Sandt nok er det, at mange Forældre ere nødte til at stride med Armod, medens de opdrage deres Børn; men det er lige saa sandt, at saadanne Børn faa mange nyttige Erfaringer, og blive særdeles paaftønnelige, og ofte opnaa store Betsignelser. Lad os sætte vor Tid til Guds Styrelse, lad os have Tro paa, at Familien bringer Betsignelser; for visse har ingen Mand eller Kvinde nogensinde lidt noget virkelig Tab, hverken i dette eller det tilkommende Liv, ved at adlyde Guds Love.

Saadanne, som undslaa sig for at paatage sig Egetestandens Forpligtelser, eller forsejle i disses Udførelse, ofte lægger Skylden paa Fattigdom, og den Tilbøjelighed, der nu for Tiden viser sig til at undgaa eller mod sætte sig dette himmelsendte Princip, er et af de mest fordærvelige Under, der eksisterer i Samfundslivet. Det er et Træfald fra Guds Love saa vel som fra Naturens. Vær ikke bange for Børn. Kirkens aandelige Velvære beror for en stor Del paa Mænds og Kvinders Vilighed til at paatage sig Ansvarligheden af Familieforholdet. Naar de forsømme denne Forpligtelse, ere de paa Vej til Apostasi, og Troen og Kærligheden til Gud vil ikke længer bo i deres Hjerte. Ikke alene lægge de saaledes Grunden til deres aandelige Fald, men de umuliggøre Egetestandens Vhkalighed og fatte Mistillid til hinanden; og saaledes

kan der ikke herske Tillid i et Hjem, hvor der forfættelig ingen Børn findes. I de allerfleste Tilfælde er Fattigdom ikke en ærlig Undskyldning, men kun et Paaskud, og de Sidste-Dages Hellige lade sig ikke bedrage af saadanne tomme Undskyldninger for Foragtelse af Guds helligste Bud.

Joseph F. Smith (i Juv. Instr.).

Efteraarskonferencen i Kristiania.

Konferencen afholdtes den 16. og 17. September; det første Møde Tordagaaften Kl. 8^{1/2}. Tilstedede var Missionens Præsident J. M. Christensen, og fra Stockholms Konf. Præsident John Felt, Eldsterne C. D. Johnsen, John D. Løfgren og Axel Nylander; fra Tyskland Eldsterne J. E. Brodtkorb og L. M. Nielsen; desuden indfandt sig alle Eldsterne, som virke i Konferencen.

Mødet begyndtes med Sang og Bøn af Præsident J. Felt; Koret sang under Ledelse af Eldste Thor C. Nielsen. Præsident Torgersen bød de Forsamlede velkommen og haabede for en behagelig Sammenkomst ved alle Konferencens Møder. Følgende Grensforstandere afslagde Rapporter om Tilstanden i de forskellige Grene: Jens Carlsen, Fredrikstads Gren; Anthon Sørensen, Moss Gren; Owen W. Halvorsen, Mandal Gren; Peter W. Knudsen, Tønsberg Gren; Olaf E. Jørgensen, Arendal Gren; George Petersen, Larvik Gren; T. Nephi Hansen, Drammen Gren; Ole Andersen, Røken Gren; C. R. Rasmussen, Eidsvold Gren; L. R. Larsen, Kristiania Gren.

Af Rapporterne fremgik: at Værket gjorde stadig Fremgang og Udfigterne for Fremtiden vare meget gode. Med Undtagelse af Eidsvold har hver Gren sit eget Lokale, hvor Forsamlinger regelmæssig afholdes, og disse vare godt besøgte. Missionærene følte sig tilfredse i deres Stillinger og virke med Flid for Værkets Forfremmelse. Præs. Torgersen udtalte sin Tilfredshed over Missionærenes Arbejde, dog opmuntrede han dem til at bestræbe sig i Fremtiden paa, at om muligt overgaa det, som de hidtil havde udrettet, og virke af al Evne for Sandhedens Udspreddelse.

Præsident J. M. Christensen glædede sig ved at samles med de Hellige (og Fremmede) i deres hyggelige og smukt dekorerede Lokale, og udtalte Tilfredshed over Arbejdet, som af Eldsterne var bleven udført i Sommerens Løb. Deres største og første Pligt var at bringe det glade Budskab til dem, som sidde i Mørke og Uvidenhed. De burde ikke indlemme Kvinder og Børn ved Daab uden Tilladelse af dem, som have Formynderskab over dem. Eldsterne bleve tilfjendnet til at virke med saadan Flid og Iver, at ikke deres Samvittighed vilde anfægte dem for

Forfømmelse af nogen som helst Pligt. Mødet sluttedes med Sang, og Bøn af G. Johansen.

Søndagen den 17. holdt Søndagsskolen Møde fra Kl. 10 til 12 under Bestyrelse af Ældste A. D. Ingjerd; Præs. J. M. Christensen og Præs. John Felt talte til Skolen.

Eftermiddagsmødet aabnedes Kl. 3 med Sang, og Bøn af Ældste D. Fredricksen. Kirkens almindelige og lokale Autoriteter foresloges til Opholdelse og vedtoges enstemmigt. Ældste Axel Nylander bevisste i sin Tale, at Apostlene forudsagde, at et almindeligt Graftald vilde komme, og Menneskene blive overladte til Mørke og Bankundighed for en længere Tid; at Herren inden sin anden og herlige Tilfommelse vilde gengive Evangeliet ved en Engel af Himmelen, hvilket nu var sket; at Guds Kirke nu var genoprettet paa Jorden ved Joseph Smith, som var en sand Guds Profet. Ældsterne frembære nu til Jordens Nationer dette glade Budskab til Frelse for hver, som annammer og adlyder det.

Efter en Sang af Koret talte Ældste Herman Thorup til Forsamlingen; han omhandlede Folkets Bankundighed og Blindhed for Evangeliets Sandheder; han ønskede, at de kunde forstaa, at Gud, som var den samme nu som forhen, var mægtig nok til at aabenbare sig og oprette sit Rige paa Jorden og gengive sit evige og uforanderlige Evangelium til Frelse for Menneskene.

Ældste David Fredricksen fortalte, hvorledes en Mand og hans Hustru, der havde været ivrige Modstandere, kom til at omvende sig og bleve døbt til Syndernes Forladelse. Det skete ved, at deres Børn kom nogle Gange til Søndagsskolen, og i Hjemmet fortalte til Forældrene hvad der blev omhandlet, hvilket bevægede disse til at undersøge og annamme Evangeliet.

Ældste Rudolf Stoksethe bemærkede, at uroffelig Tro paa Guds aabenbarede Sandheder kommer af Lydighed, Bøn og den Helligaands Inspiration, saa vel som ved de aabenbare Tegn, der følge dem, som tro.

Ældste D. W. Halvorsen glædede sig over at være en Evangelii Budbærer, og at have Lejlighed til at mødes og fryde sig med de Hellige under saa gunstige Omstændigheder. Han bevidnede, at Tidernes Tegn have begyndt at vise sig; at alt, hvad Guds Profeter have forudsagt, vil visjeliggen ske førend Kristi Komme; at Menneskene burde give Afgt derpaa, saa at han ikke skulde komme uventet for dem, som Tyven om Natten.

Præsident J. M. Christensen udtalte sin Forundring over, at Folk med saa mange slaaende Beviser lige for deres Dine kunde være saa blinde for Sandheden, som de findes at være; omhandlede de Kendetegn, hvorpaa Kristi Kirke kunde kendes: dens Organisation, Embedsmænd, Kræfter og Gaver. Kun een kunde være den rette og sande. Kun een har idag de Kendetegn, hvorpaa den skulde kendes. Den bærer Navnet:

Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige. Om nogen fatter Tro paa dens Være og spørger om, hvad de skulle gøre for at blive salige, vilde Svaret nu som fordem lyde: „Omvender eder og hver af eder lader sig døbe til Syndernes Forladelse.“ Enhver, som med Eftertanke vil undersøge Evangeliets Principper, vil kunne se, at det ikke er af Mennesker, men af Gud. Værket vil derfor ikke kunne omstødes, men vil for evig bestaa.

Mødet sluttedes med Sang, og Bøn af Ældste L. K. Larsen.

Nr. 7 fortsattes Konferencen med en Salme, hvorefter Bøn af Ældste Ole Andersen. Ældste Gustav Johansen blev kaldet frem til Talerstolen og henlede Opmærksomheden paa de „vanskelige Tider“, vi nu levede i, og at megen Tvivlsraadighed herskede blandt Folket med Hensyn til det frelsende Evangelium. Dog kunde Menneskene ved at søge i den hellige Skrift for Mønsteret paa Guds Kirke, og sammenligne det med de forskellige eksisterende Kirker, kende den rette, naar de fandt den. Den er grundlagt paa Aabenbarelsens Klippe. Han omtalte de Forsølgelser, dette Folk, ligesom Jesu Kristi Kirke i fordums Dage, var udsat for og maatte lide; Herren forsynede sit Folk med kraftige Beviser og Vidnesbyrd nok, til at styrke de Troende i deres Modgang, saa at de kunde staa faste og urokkelige. Mange have i vor Tid, ligesom fordem, nedlagt deres Liv for Sandhedens Sag. De Hellige burde holde sig rene fra Verdens Besmikkelser, og i et og alt efterleve Guds Love.

Koret sang til Afveksling en Korsang.

Præs. J. M. Christensen gjorde atter nogle Bemærkninger: Alt, hvad vi saa omkring os, som Mennesker havde sammensat, var Frugten af logisk Tankegang og havde en vis Hensigt. Kun Organismer, der besad Liv, forstod Mennesket ikke at danne; men de kunne forstaa, at den, der kan danne saadanne Organismer med Liv, maa besidde en meget større Intelligens end Mennesket. Eftersom nu alt, hvad Mennesket danner, sigter til et vist Formaal, hvor meget mere maa vi ikke antage, at Gud, som besidder en saa langt højere Intelligens, har et vist Formaal med al sin Gerning, endog med at skabe Mennesket og sætte det her paa Jorden. Hensigten kunde ingenlunde være den, at vi kun skulde spise, drikke, sove, more os og dø, og at alt da skulde være forbi. Nej! han var endog saa omhyggelig med at danne Mennesket, at han skabte det „i sin Lighed, efter sit Billede“; lærte Mennesket at han var dets „Fader“, og lærte det ved Evangeliet, at han ønskede, at det maatte erhverve sig Ret til at komme hjem til ham igen ren og ubesmittet af Daarlighed. Taleren omtalte derpaa Syndesaldet og Genløsningen ved Kristus formedelst Lydighed mod Guds Love og Anordninger, hvilket vil tilsikre ethvert af hans Børn Frelse og Ophøjelse i Himmeriges Rige. Han førte Beviser for Mormons Boges Guddommelighed og Overens-

stemmelse med Guds Ord i Bibelen. Koret sang en Korsang, og Konfessionen afsluttedes med Bøn af Ældste James Ericksen.

Den kvindelige Hjelpeforening holdt et Møde Mandag Aften Kl. 8^{1/2} under Ledelse af Ældste Gilbert Torgersen.

(Rudolf Nielsen, Konf. Skriver.)

I et af Konferencemøderne i Kristiania beskiftedes Missionærerne til at virke i de forskellige Grene som følger:

Kristiania: Gilbert Torgersen, Konf. Præsident; Joseph G. Nielsen, Sekretær; Lars K. Larsen, Forstander; Thor E. Nielsen, Korets Leder; Anna Widtjoe og Petrolina J. Gaarden; Adresse: Østerhaugsgade 27.

Drammen: Anthos J. Sørensen (Forst.) og Heber A. Knudsen; Thornegade 13. Fredrikstad: James Ericksen (Forst.) og Charles L. Edman; Appenesgade 15. Fredrikshald: Ole Anderjen (Forst.) og N. A. Petterjon; Strandsgaard.

Arendal: D. E. Torgensen (Forst.) og James B. Nielsen; Kolbjørnsensgade 120.

Mandal: A. M. Nielsen (Forst.) og David Sørensen; Adr. Mandal.

Røsen: Jens Carlsen (Forst.) og Hans Knudsen; Adr.: Johan Nafsen, Baadsto pr. Røsen.

Larvik: D. W. Halvorsen (Forst.) og Gustaf A. Johansen; Brindjensgade 31.

Skien: G. Petterjon (Forst.) og Rud. Stokseth; Brindjensgade 31.

Tonsberg: P. W. Knudsen (Forst.) og Hyrum B. Røkleby; Graabrødregade 158.

Mjøse: J. Nepht Hanen (Forst.) og H. F. Thorne; Wulbergsgade 12.

Edsbold: E. N. Rasmussen (Forst.) og H. M. Gabrielsen; Grønnegade 106, Hamar. Ældste David Fredricksen flyttedes til Trondhjem Konf.

J. M. Christensen,

Præsident over den skandinaviske Mission.

Tienden eller Guds Tiende.

Af Pastor A. J. Gordon, D. D.

Naar vi tale om at give, komme vi i Berøring med det allervigtigste af, hvad der henhører til Kirkens Indvielse og aandelige Virksomhed. Naar vi sige dette tale vi af Erfarenhed og tillige i Overensstemmelse med den hellige Skrift. „Fører al Tienden til mit Forraadshus, og lader Spiise være i mit Hus, og lader dem dog prøve mig derved, sagde den Herre Zebaoth, om jeg ikke skal aabne eder Himmels Sluser, og udgyde eder Velsignelse, indtil I have ikke nok at tage udi.“ (Mal. 3:10.) Her se vi tydeligt, at Tienden er Betingelsen, hvorpaa der er lovet Himmels store Velsignelser. Den aandeliggørende Maade, hvorpaa Skriften saa ofte udlægges, og hvorved vi røves af saa megen vigtig Sandhed, har tidt tillukket vore Dine for Tekstens virkelige Betydning. Bøn, Vidnesbyrd, Stræben, Offer — hvor ofte høre vi ikke disse Pligter fremstillede, som om dette var alle Lovens Fordringer! Men Tiende mener Penge eller andre Midler af samme Værdi; og Udgydelsen af Anden er her betinget paa Tiendens Udbetaling — at vi give det, vi

ere ham skyldige. Tiendebelen af hans Tilbækst udfordredes at en Gode skulde lægge tilside og hellige til Guds Forraadshus. Og det skulde være den første Tiendebel, ikke den sidste — den første Frugt, ikke den daarligere; og endskønt det nye Testamente ikke siger, hvor meget Herren fordrer, er dog det samme Princip vedbeholdt. „Paa den første Dag i Ugen lægge enhver for sig noget tilside og samle, som han har haft i Velnelse til.“ (1 Kor. 16:2) Her gøres Fordring paa Indvielse af en Gave — at den lægges tilside, helliget til Herrens Brug, og hvilken Gave Giveren ikke mere skulde tænke paa at gøre eget Brug af, end han vilde tænke paa at tage saa meget, af hvad der tilhørte hans Næste. Og her fordrer Gaven at være forholdsvis: „som han har haft i Velsignelse til“. Skulde Gavens Størrelse være mindre under Evangeliet end under Loven? Visjeligens ikke, naar vi ihukomme, at vi have for vort Mønster En, som, skønt han var rig, lod sig forarme for vor Skyld, at vi formødest hans Fattigdom maatte worde rige; og at vi have denne Tydeliggørelse af Mønstret, som ingen Sindrigheid kan forandre Meningen paa. „Saaledes og hver af eder, som ikke forsjager alt det, han haver, kan ikke være min Discipel.“ (Lukas 14:33.) I Betragtning af saa høj en Autoritet, hvem kan sige, at vi ikke i det mindste burde yde Tiendebelen af vor Indkomst til Herren? Om nogen Kristen, som ikke før har prøvet det, vil gøre et Forsøg derpaa i al Oprigtighed, og vedblive dermed saavel i Medgang som i Medgang, tør vi forsikre ham om, at han selv vil forundres over den stedse tiltagende Del, han vil kunne lægge tilside for Herren, og ligeledes vil han forundres over den tiltagende aandelige og timelige Velstand, Herren vil give ham. Sæg Mærke til, at her udfordrer Herren virkelig sit Folk til at sætte ham paa Prøve, om han virkelig vil holde sine Løfter. Tage vi dette Skriftsted i Forbindelse med andre, finde vi, at der er to Ting at bevisliggøre.

1. At en oprigtig og fuld Tiende vil blive belønnet med en Fylde af aandelige Velsignelser. Dette Udsagn behøver ingen Bevisførelse, da det af Erfaring allerede er en antagen Grundsætning. Hvor Forhold ellers ere ens, vil den, som aabner Hjertet mest af Kærlighed mod Gud og Næsten, nyde den rigeste Indflugt af Aanden. Legemet's Sundhed beroer lige saa meget paa dets Udaanden som paa dets Indaanden. Det siges, at en Dreng, som skulde forestille en glimrende Cherub i et Drama, blev forgyldt over hele Legemet, hvilket aldeles lukkede alle Porerne i Skindet, og forarsagede hans Død, inden hans Rød kunde blive afhjulpen. Se den Kristen, som bliver saa forgyldt af sin Velstand, at Sympatiens Porer blive tillukkede, saa at hans Kærlighed og Medlidenhed ingen Udgang kan finde. Thi da er han aandelig død, skønt han siges at leve.

2. At en ærlig og fuld Tiende vil blive belønnet med timelige Velsignelser i rigt Maal. Dette er et Udsagn, der ikke vinder saa megen Tiltro, men det har ikke des mindre Skriftens udtrykkelige Understøttelse.

„Her Herren af dit Guds og af al din Indkomsts første Frugt; saa skulde dine Lader blive fulde til Mættelse, og dine Berjer sprække af Most.“ (Ordsp. 3:9, 10.) Dette er kun en Anførelse af de mange i det gamle Testamente. „Giver, saa skal eder gives, en god knuget og skuddet, og overflødig Naade skulde de give i eders Skød.“ (Lukas 6:38.) Tro vi disse Herrens Ord? Og kunne vi nære nogen Tvivl om, at de hentyde til timelige Velsignelser i rigt Maal som Belønning for Liberalitet fra vor Side.

Lad os nu belhse dette Thema fra nogle Blade af en Præsts Noteringsbog. Et Blad lyder saaledes:

„Jeg kendte en Enke, som, skønt ikke vel bemidlet, dog var meget gavmild mod dem, som vare i Trang. Men der blev en sørgelig Forandring i hendes Liv formedelt en uventet Arv, hun kom i Besiddelse af og blev rig. Derefter blev hendes Ydelsler mindre og mindre. Engang ydede hun frivillig, nu gav hun kun paa Forlangende, og hendes Gaver ere nu saa smaa, at det ser ud som om hendes Taknemmeligheds og Gavmildheds Kilde er næsten udtømt. En Gang, medens hun var i mindre gode Omstændigheder, naar hendes Pastor bad hende om lidt til Hjælp af en Vering, der laa hende nær paa Hjerte, kunde hun med Glæde give en Snes Kroner, nu giver hun derimod kun een Krone til samme eller en lignende Sag. Hendes Pastor gjorde hende en Dag opmærksom paa denne beshynderlige og beklagelige Forandring, hvortil hun svarede: Ja, ser De, den Gang jeg Dag for Dag holdt mig til Gud for mit daglige Brød, havde jeg nok at give af; men nu maa jeg stole paa min Indkomst, og jeg er altid bange for, at jeg skal miste den og komme til at mangle.“ Hun havde et stort Hjerte, da hendes Formue var lille; nu, da Formuen er stor, er Hjertet blevet lille. Det er farligt at blive pludselig rig. Derfor tillader Gud ikke mange af sine gode Børn at samle Rigdomme i Hast, saa at det ikke skal besnære dem, og ikke afkøle deres Gavmildhed.

Den eneste Naade, hvorpaa man kan afvende denne Fare, er at udvikle to Dyder og lade dem vokse sammen Side om Side — nemlig Sparksomhed og Gavmildhed. Naar Økonomien faar Lov til at vokse stærkt og alene, saa vil den have til Følge at fordrive Gavmildheden; og hvis Gavmildheden vokser stadigt og alene, vil snart Armod indfinde sig. Derfor skulde begge disse Dyder næres tilfammen, og vore Gaver ville da vokse i Forhold til vore Indkomster. Men lad os nu indføre et andet Eksempel fra en Pastors Observation:

„En Menigmand, som var en god Ven, viste Præsten et Blad fra sit Levnedsløbs Historie, hvoraf det fremgik, at da han var en lille Dreng, gav han sit Hjerte til Kristus. Han arbejdede ved en Murstensfabrik, hvor han maatte bære Ler, ofte paa sit Hoved, for en Krone om Dagen. Han besluttede at give Herren Tiendedelen af sin Indkomst; denne Pagt holdt han i Ære i al Oprigtighed indtil hans Indkomst

var stegen til 10,000 Dollars aarlig, og da var det at Prøvelsen kom, hvilken bragte ham ned til financier Undergang. Han vilde ikke give Tienden af 10,000 Dollars. Hans Tro gav efter for Fristelsen, sagde han, og da alt var forjvunden, lærte han, hvad han aldrig før havde lært, nemlig at det var meget lettere at give Tienden af 72 Dollars, end af 10,000 Dollars. En Mand er mere ærlig overfor Herren, naar hans Indkomst er lille, end naar den er stor. Denne Mand kom sig igen, men det var ved at holde Guds Lov i Ore. Dette gjorde han da til sin Død."

Ovenstaaende Artikel er oversat fra *Deseret News* (af August 1905), hvis Redaktion kommenterer paa samme Omme følgende:

Indbetaling af Tiende er en af Kirkens Læresætninger og dog en Samvittigheds Sag. Det er fremlagt som en guddommelig Lov, og er lige saa gældende som Loven om Sabbatens Helligeholdelse, eller hvilken som helst anden af Guds Love, der er givet til Menneskene til deres Vejledning. Det er ikke noget nyt, saa som det holdes for at være i ovenanførte Artikel. Til Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige blev Tiendeloven aabenbaret den 8. Juli 1838; og Tiendens Brug og Maaden, hvorpaa den skulde samles og anvendes blev aabenbaret 10 Dage senere. Disse Aabenbaringer findes nedskrevne i Pagten's Bogs 119. og 120. Kapitel, og de overholdes i Kirken i Dag.

Guds Tiende betragtes ikke som at tilhøre noget Menneske, eller Mennesker, til Anvendelse paa deres egne Begne eller efter eget Ønske. Det Fond, der saaledes er samlet, er et helligt Bærgemaal anbetret Kirkens Autoriteter efter Bestemmelse, som findes nedskreven paa ovenanførte Sted og kun vedkommer de Sidste-Dages Hellige. Andre Folk og Foreninger have aldeles intet at gøre dermed, og alle deres Anstrengelser paa at indblande sig i Kirkens Affærer, ere Stamløshed i høj Grad, og deres paatrængende Videlyst skal ikke tilfredsstilles. Denne Kirke har sin egen Disciplin og Handlemaade, og vil bestyre sine egne Sager efter almindelig Overenskomst.

Den Ide, nogle Uvedkommende ønske at fremhæve: at Tienden er en Byrde og Besvær paalagt Kirkens Medlemmer af dens Embedsmænd, viser, at enten ere de uvidende om Guds Love og de Betsignelser, der opnaas ved Lydighed imod dem, eller ogsaa at de ønske at stæde Kirken, og overtale dens Medlemmer til at forsømme denne Pligts Udførelse, hvorved disse vilde afstære sig fra de lovede Betsignelser. At give Tiendebelen af sin Indkomst aarlig til Herrene Værks Forfremmelse, er et Privilegium — en Befaling med Forjættelse. Gud siger: „Aldyds mine Bud, og jeg vil velsigne eder.“ Betsignelserne ere baade aandelige og timelige: Held og Lykke i vore verdslige Foretagender, og en Fylde af Himmelens Betsignelser skulde være Følgerne af Lydighed mod Guds Befalinger.

Man hører det ofte sagt, især naar vore Landsbhyer besøges, hvor man ser store Stakke af Korn og Hø osv.: „Der bor nok en Mand, som betaler sin Tiende.“ Sandt er det, at de Sidste-Dages Helliges Erfaring giver tydelige Beviser for, at Gud opfylder sine Løfter i Forbindelse med Lydighed mod Tiendeloven. Der findes ikke et Folk nogen-

stedes, som er mere velsignet med Jordens Goder som Frugten af deres Arbejde, end de Sidste-Dages Hellige. Paa samme Tid have de Fred i deres Hjem, Glæde i Hjertet, Enighed med deres Naboer, en Følelse af Tak og Pris og den Helligaands Tilkendegivelse i deres Forsamlinger, samt Inspiration fra det Høje i deres Lederes Lærdomme.

Tiendeloven er for ethvert af Kirkens Medlemmer, fra Præsidenten ned til den sidst døbte — den er en Befaling fra Gud; men der bruges ingen Magt — ingen Tvang til dens Indsamling. Den betales i alle Slags Produkter, det vil sige, i hvert Slags af Jordens Grøde, eller i Penge efter som man behager. Hvert Medlem kan selv bedømme, hvad Guds Tiende er, og Udbetalingen af samme er aldeles frivillig, ligesom alle andre af Herrens Forordninger. Hvis han holder Budet angaaende Sabbatens Helligeholdelse, gør han det af sin frie Villie. Hvis han ringeagter Budet, mister han Velsignelsen, der er betinget paa Uhydighed. Vigeledes forholder det sig med Hensyn til Tiendeloven.

Alt Skaberen fordrer, befaler eller raader en eller anden Ting, forbud sætter ikke, at han vil bruge Magt eller Tvang paa Skabningen. Gud sagde til vore første Forældre, at de ikke maatte spise af Frugten paa et vist Træ i Haven, men dog tog de af den forbudne Frugt, og Følgerne paafølgte, som forud var sagt. Menneffets frie Villie respekteres af Herren. Hvert Menneffe maa gøre, hvad han vil; han kan adlyde eller være uldig. Biskop Hunter sagde ofte: Betal eders Tiende, og faa Velsignelsen. Dette kan enhver gøre eller forsømme efter eget Behag. Resultatet ligger mellem ham og hans Gud. . . . De af de Sidste-Dages Hellige, som betale deres Tiende, nemlig Tiendebelen af deres Indtægt (Fortjeneste), vide fuldt vel, at de ere velsignede af Herren derfor, og mange, som have forsonet at holde dette Bud, have ogsaa lært, hvad Følgerne af Uhydighed er. Den rette Tid at betale Tienden er, naar man høster Frugten eller naar man modtager Betalingen for sit Arbejde. Det er den hypperligste Maade, hvorpaa vor Tro og Oprigtighed kan sættes paa Prøve. Vel kan det synes haardt for den Fattige og Trængende at efterkomme denne Lov, men Erfaring viser, at Prøven synes meget større for den Velstaaende. Den, som betaler sin Tiende i sin Fattigdom, har ikke alene Krav paa Himmels Velsignelser, men tillige paa Hjælp fra Forraadshuset, naar de ere i Trang derfor, og den vil ikke blive dem fraholdt.

Altfaa er der ingen Byrde, Besværlighed eller Undertrykkelse forbunden med at betale Tiende til Opbyggelsen og Forfremmelsen af Guds Gerning paa Jorden; men tvertimod er der Velsignelse og Tillæg, Lykke og Hjælp fra det Høje for hver af Guds Sønner og Døttre. Det er ikke et Menneffebud, men Guds Befaling, som vi her tale om; og hvo, som ikke har Tro derpaa, behøver ikke at adlyde den. Men den, „som veed sin Herres Villie, og ej bereder sig og gør derefter“, vil visseelig høste Frugten af deres Daarskab. Derfor betal eders Tiende og høst Velsignelserne. (Deseret News.)

Indhold:

Et Bælg til Utah — en behagelig	Redaktionelt:
Stufulse 289	Fattigdom som Undskyldning . . . 296
Yufatans Ruiner (fort.) 292	Tienden eller Guds Tiende 300